

7. Прихода Я. Концепт Європа в українській публіцистиці: когнітивно-лінгвістичні аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.08 – «журналістика». Львів, 2005. 16 с.

А. Ю. Угрюмова
Житомирський державний університет
імені Івана Франка
Науковий керівник:
к. ф. н., доц. Кузьменко О. Ю.

ІМПЛІЦИТНЕ ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Постановка проблеми. Сучасний світ не стоїть на місці та бурхливо розвивається, що особливо помітно в освіті. Із зародженням нової української школи в обіг вводяться нові терміни та компетентності, націлені на формування всесторонньо розвиненої, конкурентоспроможної особистості, здатної бути лідером та працювати в команді.

Серед всіх наявних компетентностей «спілкування іноземною мовою» є ключовою під час вивчення англійської мови. У свою чергу, основним завданням вчителя є допомогти учням у розвитку комунікативної компетентності, що є незамінною складовою та основною метою вивчення іноземної мови. В праці "Theoretical Bases of Communicative Approaches to Second Language Teaching and Testing" науковці Kees de Bot (1980) Canale та Swain (1980) визначають 4 основних компонента комунікативної компетентності, а саме: граматична, соціолінгвістична, стратегічна та дискурсивна.

Тобто, граматики є обов'язковою та невід'ємною складовою вивчення мови. Вільна комунікація та повноцінне використання мови неможливе без знання граматичних правил, узгодження часів та форм.

Аналіз досліджень. Серед іноземних та українських дослідників, що займалися вивченням проблеми оволодіння граматичною компетентністю, слід назвати імена І. Козаченка, П. Гурвіча, Ю. Пассова, Н. Складенка, Л. Черноватого, Р. Картсона, Ф. Реканатті, J. Allen, J. Harmer, J. Isenberg та інших. Однак досі дискусійними залишаються питання особливостей введення та затренування граматичних явищ в умовах Нової української школи (НУШ), що й становить **актуальність** нашого дослідження.

Метою нашої розвідки є особливості імпліцитного вивчення граматики в умовах НУШ у початковій школі.

Виклад основного матеріалу. Вивчення граматики в школі здійснюється двома способами: експліцитним та імпліцитним:

- експліцитний спосіб вивчення граматики передбачає контрольоване вивчення правил, за якого учні свідомо вивчають граматичні структури;

● імпліцитний спосіб вивчення граматики є проявом неконтрольованої, поведінки, за якої учні засвоюють зміст матеріалу несвідомо.

Експліцитне навчання має характеристики цілеспрямованого, свідомого, керованого навчання, у той час коли імпліцитне є автоматичним, абстрактним, стабільним.

Відповідно до вимог НУШ, з огляду на вікові та психологічні особливості дітей молодшого шкільного віку, експліцитний спосіб вивчення граматичних одиниць та структур є не зовсім дієвим. Тому діти вивчають граматику не шляхом вивчення правил, а шляхом імпліцитного засвоєння граматичних явищ.

Програма НУШ передбачає вивчення таких граматичних явищ у початковій школі:

У другому класі:

15. форм дієслова (to be) та їх трансформацію у питання та заперечення;

16. дієслів have, have got.

У третьому класі:

- Present Simple;
- конструкцій there is/there are;
- модальних дієслів can, may, must;
- кількісних числівників much/many/some.

У четвертому класі:

5. Present Simple/ Present Continuous/Past Simple;
6. конструкцій to be going to;
7. неозначених займенників some, any, no;
8. безособових речень.

Одним із способів імпліцитного вивчення граматики є несвідоме відтворення граматичних явищ за певним зразком, який вже включає в себе певні закономірності. В результаті у дітей немає необхідності вчити правила як такі, вони самостійно «виводять» в своїй голові правила на основі тенденцій, що помічають під час виконання повторюваних вправ. Присутність вчителя є необхідною, він за потреби виправляє та корегує «правила» дітей.

Наведемо приклад імпліцитних вправ щодо затренування Present Continuous у 4-му класі початкової школи:

Вчитель: Зараз ми з вами навчимося називати дії, які ви, та інші люди роблять в конкретний момент (зараз). Наш друг Роб допоможе нам в цьому. Я буду називати дію, а Роб буде виконувати її та коментувати англійською.

Вчитель: Rob, leave the room. Now.

Роб: I am leaving the room.

Вчитель: Rob, eat the pie.

Роб: I'm eating the pie.

Вчитель: Rob, read the poem.

Роб: I am reading a poem.

Вчитель: Rob is not sitting. He is reading a poem.

Наочна демонстрація сказаного у вигляді розігрування ситуації сприяє легшому сприйняттю та стійкому запам'ятовуванню виучуваного граматичного матеріалу дітьми без необхідності виучування нудних теоретичних правил.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, на нашу думку, застосування імпліцитного підходу в навчанні граматиці у початковій школі дозволяє оптимізувати та полегшити процес навчання, позбавляючи дітей необхідності виучування правил напам'ять. У свою чергу, такий підхід сприяє більшій осмисленості та кращому і тривалому запам'ятовуванню матеріалу.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у застосуванні імпліцитного підходу при розробці системи вправ щодо особливостей роботи з кількісними числівниками, неозначеними займенниками та особовими реченнями у 4-му класі початкової школи.

Список використаних джерел та літератури

1. Яцканич, Н. М. Імпліцитний та експліцитний підходи в процесі формування граматичної компетенції. 2016. С. 58–67.
2. Козаченко, І. В. Імпліцитний та експліцитний підходи у процесі вивчення граматики англійської мови. *Science and Education a New Dimension. Philology*, № 29 (116). 2017. С. 37–39.
3. Dolinin K. Implicit content of utterance. Interpretation of a text. М.: Acadamy, 2007. 174 p.
4. Solovova E. Methodology of studying foreign languages: basic course. Book for pedagogical universities and teachers. Astrel AST. М, 2008. 238 p.
5. Meulemans, T., Van der Linden, M., & Perruchet, P. Implicit sequence learning in children. *Journal of experimental child psychology*. № 69 (3). 1998. P.199–221.

І. А. Фаустова

Житомирський державний університет

імені Івана Франка

Науковий керівник:

д. пед. н., доц. Н. С. Щерба

НАВЧАННЯ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ В СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ СТАРШОЇ ШКОЛИ ЗА ДОПОМОГОЮ TASK-BASED LEARNING

Постановка проблеми. Сучасний світ змінюється, а тому зміни виникають в різних сферах життя людини. Це призводить до появи інноваційних методів і прийомів організації навчального процесу і, зокрема, навчання іноземних мов.